

O aktu strogo študijsko

Delo, 16.2.2001
ŠUTEJ ADAMIČ Jelka
Kultura

azstavna trilogija Akt na Slovenskem se izteka s predstavitev tretjega, fotografskega dela, ki je v teh dneh na ogled v Galeriji Cankarjevega doma in v Jakopičevi galeriji. (Slikarstvo in kiparstvo je pripravil dr. Lev Menaše, fotografijo pa dr. Primož Lampič.) S tem naj bi bila zaokrožena temeljna obravnava zanimive umetnostne teme v slovenski vizualni umetnosti. Polje zdaj čaka. In morda se bodo akta znova in drugače lotevali tudi kustosi, ki bodo temo še »prizemljili«, jo aktualizirali in problematizirali.

Ideja za projekt Akt na Slovenskem se je porodila naključno, ob kavi, ko sta se Lev Menaše in Nina Pirnat Spahić pogovarjala o možni postavitvi tematske razstave. Tema akta je brez dvoma že sama po sebi »problemska« ali vsaj izzivalna, še posebej v deželi, kjer ni tradicije tovrstnih predstavitev. Projekt ne nazadnje pomeni tudi nov strokovni prispevek k tematskemu raziskovanju nacionalne kulturne dediščine, saj se je po dolgih letih posvetil figuralni umetnosti s stališča ikonografije. Doslej so bile podobne razstave leta 1958 na temo avtoportreta in leta 1981 delno na temo portreta, obe v Moderni galeriji. Področje fotografije kot samostojen segment vizualne produkcije je bilo redko deležno razstavne upodobitve. Po pionirskem pregledu 150 let fotografije na Slovenskem, zasnovanem v kronoloških celotah na prehodu iz 80. v 90. leta, pomeni razstava aktov v fotografiji šele drugi tehtnejši vpogled v slovensko fotografsko ustvarjalnost z njenimi najpomembnejšimi protagonisti od zadnjega desetletja prejšnjega stoletja do sodobnosti. Akta se je bilo zatorej vredno lotiti.

Tudi zato, ker šele natančne in obsežne kronološke predstavitve rade ponudijo ali vzpodbudijo nova razmišljanja in željo po prikazu ožjih segmentov. Naše galerije pa se še vedno (raje) dušijo ob monografskih razstavah posameznih avtorjev, na katerih lahko spremljamo njihova dela zadnjih treh, petih ali desetih let. Razumljivo, tovrstne razstave zahtevajo manj truda in manj analitičnega duha kot primerjalne študije, za katere potrebuje umetnostni zgodovinar ne le veliko časa, ampak tudi znanja, poguma in podporo ustanov. S primerjalnimi razstavami se kustos neprimerno bolj izpostavi, opredeli, končna podoba takih razstav je torej njegova javna izjava in pomeni tudi njegov vsebinski prispevek k razstavljenim delom, kar je pri monografskih razstavah redkost.

Menaše in Lampič sta se lotila obsežnega raziskovanja in bila sta prva, ki sta precej temeljito predstavila specifično tematsko produkcijo in zato si zaslužita prizanesljivo obravnavo. V našem prostoru primanjkuje tako razstav, ki bi predstavile produkcijo določenega, daljšega časovnega obdobja, kot tudi tematskih razstav. Njun projekt je vsekakor pomembno zaznamoval slovenski likovni prostor, vendar so razstave v okviru projekta Akt na Slovenskem kljub vsemu zadostile predvsem kriterijem t. i. »muzejskih«, dokumentarnih predstavitev. Kronološka postavitev, ki sta ji sledila oba kustosa, namreč zahteva predvsem skrbnega razporejevalca zbranega gradiva, ki seveda mora imeti tudi dovolj umetnostnozgodovinskega znanja in detektivsko žilico, brez česar bi se do produkcije iz konca 19. in začetka 20. stoletja težko dokopal.

Ali je tako predstavljena tema vznemirila gledalce in kako, pa je drugo vprašanje, ki bi mu morali sodobni snovalci razstav posvečati prav tako pozornost, kot jo posvečajo bolj ali manj tehtnim razpravam v katalogih. Razstave iz serije Akt imajo predvsem dokumentacijsko, študijsko vrednost, manj zanimive pa so za današnjega gledalca, saj jim manjkajo sporočilo, stik s sodobnostjo in napoved novega, svežega.

Jelka Šutej Adamič

Kategorizacija članka

Naslov	O aktu strogo študijsko
Vir	Delo, 16.2.2001

Udk	<ul style="list-style-type: none"> • 77(497.12) • 061.4(497.12) : 7.041.3"Ljubljana-Akt na Slovenskem"
------------	--